

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ
НЕСТАБІЛЬНОСТІ**

(на матеріалах ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»)

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ЕБ
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми
«Економічна безпека»

Кірієнко В.А.

(прізвище та ініціали)

Керівник Шандова Н.В.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 051 Економіка
Освітньо-професійна програма: Економічна безпека

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Наталія

ШАНДОВА

« _____ » _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Кірієнко Владиславу Андрійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Розробка стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах ринкової нестабільності (на матеріалах ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»)

керівник роботи Шандова Наталія Вікторівна, професор, д.е.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 6.09.2024 р. № 504-с

2. Строк подання студентом роботи 20.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, планові та звітні показники діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретичні аспекти формування стратегії економічної безпеки будівельного підприємства

Аналіз сучасного стану діяльності підприємств будівельної галузі

Формування стратегії економічної безпеки для будівельних підприємств

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 13 таблиць, 10 рисунків 43 джерела

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Наталія ШАНДОВА, професор</i>	06.10.2024	10.12.2024
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Наталія ШАНДОВА, професор</i>	06.10.2024	10.12.2024

7. Дата видачі завдання 06.10.2024 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	06.10.2024 - 10.10.2024	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	11.10.2024 - 15.10.2024	виконано
3.	Написання I розділу	16.10.2024 - 26.10.2024	виконано
4.	Написання II розділу	27.10.2024 – 09.11.2024	виконано
5.	Написання III розділу	10.11.2024 - 24.11.2024	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	25.11.2024 - 30.11.2024	виконано
7.	Оформлення роботи	02.12.2024 - 09.12.2024	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	10.12.2024 – 15.12.2024	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	16.12.2024	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	20.12.2024	

Здобувач _____ Владислав КІРІЄНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Наталія ШАНДОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра на тему «Розробка стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах ринкової нестабільності» містить 100 сторінок, 13 таблиць, 10 рисунків, 43 літературних джерела.

Метою дослідження є розробка ефективної стратегії забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств, що дозволить мінімізувати вплив ринкової нестабільності, підвищити стійкість і адаптивність до змінних умов зовнішнього середовища та зміцнити конкурентоспроможність підприємства.

Об'єктом дослідження є діяльність підприємства та аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи до розробки стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства.

В роботі досліджено теоретичні аспекти формування стратегії забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства; проаналізовано сучасний стан і виклики економічної безпеки в будівельній галузі, та виявлено основні загрози для будівельних підприємств; оцінено вплив ринкової нестабільності на діяльність будівельних підприємств; розроблено комплекс заходів та інструментів для забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств в умовах нестабільного ринку.

Практична значимість кваліфікаційної роботи магістра укладається в прикладному аспекті, який дозволить врахувати багатогранність факторів, що забезпечують економічну безпеку підприємства.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на матеріалах ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій» за 2020-2023 рр.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Сутність економічної безпеки підприємства	9
1.2. Складові економічної безпеки підприємств будівельної галузі	19
1.3. Особливості розробки стратегій економічної безпеки будівельного підприємства	27
Висновки до розділу 1	34
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	36
2.1. Аналіз та тенденції розвитку будівельної галузі	36
2.2. Характеристика діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	44
2.3. Оцінювання системи економічної безпеки підприємства	52
Висновки до розділу 2	60
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	62
3.1. Процес формування стратегії економічної безпеки для будівельних підприємств	62
3.2. Підвищення ефективності управління економічною безпекою ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	73
3.3. Обґрунтування заходів економічної безпеки діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	80
Висновки до розділу 3	88
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	96

ВСТУП

Сучасні будівельні підприємства діють в умовах ринкової нестабільності, зумовленої економічними та політичними змінами, коливанням цін на ресурси, законодавчими обмеженнями та жорсткою конкуренцією. Це створює високий рівень невизначеності та численні ризики, які негативно впливають на їхню стабільність, фінансову стійкість та конкурентоспроможність. Будівельна галузь, з її високою залежністю від макроекономічних факторів та ресурсної бази, потребує спеціалізованих підходів до захисту від таких загроз. У цьому контексті розробка стратегії економічної безпеки для будівельних підприємств стає не просто актуальним завданням, але й критично важливим елементом їхнього довгострокового розвитку.

Ринкова нестабільність, яка охоплює зміну економічних показників, волатильність вартості сировини та матеріалів, нерідко призводить до затримок у виконанні проектів та перевищення бюджету. Це вимагає від будівельних підприємств впровадження ефективних заходів для мінімізації фінансових втрат, захисту від зовнішніх загроз і підтримання ліквідності. Особливо актуальною стає здатність швидко адаптуватися до змінних умов і забезпечувати стабільність операційної діяльності, що є основою економічної безпеки. Таким чином, розробка стратегій забезпечення економічної безпеки є важливим кроком для будівельних підприємств, оскільки це дозволяє не лише захистити ресурси та інтереси, але й зміцнити конкурентні позиції на ринку, адаптуючись до мінливих ринкових умов.

Стосовно вирішення економічних проблем будівельних підприємств та будівельної галузі загалом можна відзначити доробки таких учених, як О. Романенко, Л. Алавердян, К. Мамонов, В. Троян, Ю. Воробйов, О. Воробьєва, О. Блажевич, Н. Пархоменко, В. Лойко, М. Руденко, С. Тульчинська та ін. В роботах науковців висвітлено результати економічного огляду будівельної галузі України в контексті характеристики її сучасного стану, визначення

базових економічних характеристик та формулювання перспектив щодо використання її економічного потенціалу. Також праці дослідників присвячено сфері економічних процесів на рівні будівельних підприємств та мають рекомендації стосовно їх стратегічного удосконалення. Важливими та актуальними є підходи щодо формування економічної безпеки будівельних підприємств, викладені науковцями у власних роботах. Науковці сходяться на думці, що нині дотримання економічної безпеки є одним із найважливіших економічних завдань для підприємств. Разом з тим, потребують постійної уваги дослідження складників економічної безпеки будівельних підприємств, використання яких сприятиме підвищенню їхньої конкурентоспроможності. Тому дослідження проблеми формування стратегії забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств сьогодні є надзвичайно актуальним.

Метою дослідження є розробка ефективної стратегії забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств, що дозволить мінімізувати вплив ринкової нестабільності, підвищити стійкість і адаптивність до змінних умов зовнішнього середовища та зміцнити конкурентоспроможність підприємства.

Для досягнення поставленої мети вирішувалися наступні завдання:

- дослідити теоретичні аспекти формування стратегії забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства;
- проаналізувати сучасний стан і виклики економічної безпеки в будівельній галузі та виявити основні загрози для будівельних підприємств;
- оцінити вплив ринкової нестабільності на діяльність будівельних підприємств та визначити критичні ризики, пов'язані з цим фактором;
- розробити комплекс заходів та інструментів для забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств в умовах нестабільного ринку.
- обґрунтувати механізми контролю та моніторингу економічної безпеки, що забезпечують своєчасне реагування на зміни в зовнішньому середовищі;

- запропонувати рекомендації щодо підвищення стійкості будівельних підприємств до ринкових коливань та вдосконалення їхньої стратегії економічної безпеки.

Об'єктом дослідження є діяльність підприємства та аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи до розробки стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства.

В процесі опрацювання поставлених питань в магістерській роботі застосовувалися загальнонаукові підходи, і спеціальні методи наукового дослідження: аналіз і синтез – для дослідження внутрішніх і зовнішніх чинників, що впливають на розвиток будівельних підприємств; абстрагування – для виокремлення основних аспектів, що впливають на економічну безпеку підприємств, та уникнення другорядних факторів; PEST- та SWOT-аналіз – для оцінки внутрішніх сильних і слабких сторін будівельних підприємств, а також зовнішніх можливостей і загроз; факторний аналіз – для виділення основних факторів, які найбільше впливають на економічну безпеку будівельних підприємств.

Практична значимість кваліфікаційної роботи магістра укладається в прикладному аспекті, який, при розробці стратегії забезпечення економічної безпеки, дозволить врахувати фактори, що впливають на економічну безпеку підприємства.

Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел 43 найменування, містить 13 таблиць, 10 рисунків. Основний зміст дипломної роботи викладено на 100 сторінках друкованого тексту.